

GLAS RECYCLEN? WAAROM WASSEN WE HET NIET GEWOON?

Het is eigenlijk heel onlogisch om glas expres kapot te gooien en het dan op 1.300 graden Celsius te verhitten om er nieuw glas van te maken.

- Auteur: [Liza van Lonkhuyzen](#)
- Gepubliceerd op [25 maart 2024](#)

Als de 25-jarige Thijs Wester presentaties geeft om mensen over zijn start-up te vertellen, neemt hij een drinkglas mee. Zo'n doorzichtig exemplaar waar in elke keuken wel een variant op te vinden is. „Zouden jullie het zonde vinden als ik dit glas expres kapot laat vallen?“, vraagt hij dan aan zijn publiek. Ja, is het antwoord, dat zou wel zonde zijn. „Waarom vinden we het dan wel normaal het glas uit de supermarkt kapot te gooien in de glasbak?“

Wester huurt in Woerden een loods waar hij, met vijf collega's, een wasstraat heeft ingericht voor glas. Met zijn bedrijf Pakt hoopt hij de grote supermarktketens over de streep te trekken hun potten groenten, sauzen en wijnflessen bij hem te laten wassen. „Voor plastic is veel aandacht en zijn er steeds meer strenge regels. Maar bij glas hebben mensen onterecht de indruk dat het goed geregeld is. Terwijl wegwerpglas is helemaal niet groen.“

Glas lijkt een succesverhaal van de verduurzaming van de maatschappij. Ongeveer 73 procent van het verpakkingsglas wordt gerecycled. Ruim de helft van het glas dat uit de glasfabriek komt, bestaat uit gerecycled glas. Niks meer aan doen, zou je zeggen.

Maar het zijn juist milieubeschermers die in opstand komen tegen glasrecycling. Mission Reuse (een ngo die oplossingen voor meer hergebruik onderzoekt) organiseerde vorige maand een webinar voor supermarkten en horecabedrijven over het probleem van glasrecycling. Zij wijzen erop dat het veel energie kost om kapot glas te smelten voor nieuw glas.

Glasscherven moeten op een temperatuur van liefst 1.300 graden (bijna tien keer zo heet als bij plastic) worden verhit. Terwijl: juist glas kun je makkelijk wassen.

Volgens MilieuCentraal bespaart verpakkingsglas dat voor 60 procent uit gerecycled glas bestaat 15 procent energie ten opzichte van volledig nieuw glas. Mission Reuse meldt op basis van eigen berekeningen dat een fles frisdrank door maar één keer te hergebruiken zo'n 40 procent CO₂ kan besparen, en de besparing neemt toe met elke ronde wassen. Zulke berekeningen gaan uit van hun eigen specifieke omstandigheden en zijn dus eigenlijk niet tegenover elkaar te zetten. Toch zit er duidelijk een groen potentieel in het wassen van glas.

Glas wassen in plaats van recyclen kán, dat bewijst de biersector. Jouw bierflesje uit de supermarkt is waarschijnlijk al van tien anderen geweest – en tussendoor gewassen. En dat is niet vies, maar duurzaam. Heineken heeft grote flessenwassers die met water en schoonmaakmiddel flesjes wassen en doet controles of ze goed schoon zijn. De flesjes zijn ongeveer twintig tot dertig keer te gebruiken, laat Heineken weten. Uit eigen berekeningen van de Nederlandse Brouwers blijkt dat flesjes wassen in Nederland zes tot acht keer minder CO₂-uitstoot oplevert dan recyclen.

Het huismerk van Heineken is om marketingredenen overgestapt op groene flesjes, die alleen met Heineken-bier een nieuw leven kunnen krijgen. Veel andere grote biermerken worden verkocht in de Bruine Nederlandse Retourfles. Dat is een standaardfles die wordt gebruikt door merken als Hertog Jan en Affligem. Eenmaal ingezameld en gewassen, kan er eenvoudig een ander label op worden geplakt bij een brouwerij in de buurt.

Het is opvallend dat de bierindustrie het systeem van statiegeld en het wassen van bierflessen zelf organiseert – zonder dwang. Bij het statiegeldsysteem van plastic flesjes (die worden versnipperd en versmolten tot nieuwe plastic flesjes) is het de wet die bedrijven als Coca-Cola daartoe

verplicht. Ook bij glasrecycling is het de wet die voorschrijft dat bedrijven als Hak, kruidenmerk Verstegen en wijnproducenten betalen voor de inzameling in glasbakken en recycling van glas. Kortom: glas wassen is niet alleen een betere optie voor de planeet, het kán ook een goede businesscase zijn.

Groot verschil met bierindustrie

De volgende vraag is welk glas nu te gaan wassen. Kan het ook met wijn? „In Nederland drinken we ongeveer 450 miljoen flessen wijn per jaar”, zegt Peter van Houtert, voorzitter van de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Wijnhandelaren. „Maar de sector kent een groot verschil met de bierindustrie. Het meeste bier wordt hier in Nederland gebotteld. De meeste wijn die wij drinken komt – met fles en al – van over de hele wereld.” Glas is zwaar, dus een gewassen wijnfles terugsturen naar Spanje of Peru is niet duurzaam.

De vereniging van Van Houtert kent de discussie over glas wassen. Maar wijnimporteurs richten zich momenteel – geholpen door wetgeving – op het gewicht van glas, zegt hij. Ze eisen van fabrikanten dat de flessen niet te zwaar zijn. Ook daar zit duurzaamheidswinst, zegt hij.

Wijnflessen wassen – dat is niet zo eenvoudig, zegt Van Houtert. Een Nederlandse Retourwijnfles bestaat niet. Mission Reuse deed zelf een pilot met de horeca om te kijken naar de mogelijkheden om wijnflessen te wassen, en stuitte op meer dan zeventig verschillende soorten flessen. Ook waren sommige etiketten makkelijk afwasbaar, en andere juist niet.

Toch zijn er mogelijkheden. Bedrijven als Retour de France willen dat laten zien. Ondernemer Huub Verstraaten, zelf ook betrokken bij Mission Reuse, levert aan verschillende horecazaken en winkels wijn die in houten vaten uit Frankrijk wordt vervoerd. Hij schenkt ze vlak bij de Nederlandse grens in twee soorten standaardflessen. Als hij flessen levert, neemt hij de oude terug om te wassen.

Ook supermarkten kunnen zelf meer doen. Niet al hun wijn komt met fles en al uit verre landen. Veel supermarkten bottelen (vanuit vaten in flessen overschenken) een deel van hun wijn in Nederland of vlak over de grens. Met een statiegeldsysteem, of door flessen mee te nemen tijdens bezorging aan de deur, zouden ze de wijnflessen (en ander glas) weer in kunnen nemen. In antwoord op vragen over wegwerpglas schreef Albert Heijn „onzelf continu de vraag te stellen: hoe verpakken we producten zo duurzaam mogelijk”. Op de vraag of de super zelf ook echt meer gaat doen tegen wegwerpglas, antwoordde die ontwijkend. „We zien het als een goede beweging.”

De voorstanders van wasbaar glas kregen bijval uit een onverwachte hoek, namelijk van de hoogste baas van het Franse bedrijf Verallia, een van de grootste glasproducenten ter wereld. In een rapport over circulair glas [liet hij zich als volgt citeren](#): „Als experts in het maken van glas kunnen we ons niet permitteren zelfvoldaan te doen over het produceren van een oneindig recycleerbaar materiaal. (...) Glas is alleen duurzaam als het wordt hergebruikt wanneer dat mogelijk is en pas daarna wordt gerecycled.”

In deze rubriek ‘Als het maar verandert’ schrijven vier auteurs over de dilemma’s die opkomen door de grote transitie in samenleving en economie door de noodzaak van verduurzaming. Eens in de maand schrijft **Liza van Lonkhuyzen** over wat er speelt bij de verduurzaming van het bedrijfsleven.

Een versie van dit artikel verscheen ook in [de krant van 26 maart 2024](#).